

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/240/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613213754
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6613213754.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o. , so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti odporcovi H. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. nám. XXXX/X, XXX XX A., štátny občan SR, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou Evou Pivarčiovou, zamestnankyňou Okresného súdu vo Zvolene, o zaplatenie 3.295,17 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci č. k. 9C/85/2013 - 57, zo dňa 30. októbra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh vo zvyšku po výšku 1
875,54 eur s príslušenstvom zamietol, p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách prvostupňového konania p
o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1.419,63 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania počnúc od 16.09.2010 do zaplatenia (súd chybné pri písaní uviedol „od“ zaplatenia), v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh po výšku 1875,54 eur s príslušenstvom zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistenia, že prejednávaná vec sa týka sporu zo zmluvy o spotrebiteľských úveroch, ide o úverový právny vzťah a teda absolútny obchod, a že na vec sa vzťahujú aj ustanovenia Obchodného zákonníka § 497 a nasl.. Zmluva o revolvingovom úvere č. 8200029002, ktorú uzavrel navrhovateľ s odporcom dňa 07.04.2010, na základe ktorej navrhovateľ svoj nárok uplatňuje, obsahuje podmienky, ktoré súd posúdil ako neprijateľné podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Nekalosť zmluvného dojednania spočíva v tom, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 1500,00 eur a vrátiť by mal 3.375,54 eur. Výška odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky je neprimeraná, podstatne prevyšuje obvyklú mieru odplaty požadovanej bankami v čase uzatvorenia zmluvy medzi navrhovateľom a odporcom. To spôsobuje čiastočnú neplatnosť právneho úkonu - Zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 07.04.2010. Potom súd odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 1.419,63 eur (1500,00 eur poskytnutý úver -

zaplatená splátka 80,37 eur), spolu s úrokom s omeškania určeným podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ voči výroku, ktorým súd návrh po výške 1875,54 eur s príslušenstvom zamietol a voči výroku o trovách prvostupňového konania. V napadnutej časti navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby odvolací súd rozsudok zmenil a návrhu vyhovel aj v zamietnutej časti a aby navrhovateľovi priznal náhradu trov prvostupňového konania, vrátane zaplateného súdneho poplatku. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 106,97 eur.

Namietal, že skutkové závery súdu sú nepreskúmateľné, predčasné a súd nesprávne právne posúdil vec.

V čase uzavretia zmluvy bola zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov určená maximálna hranica, v akej môže byť výška odplaty za spotrebiteľský úver. Tá bola dodržaná (viď. Príloha), teda zmluva aj v časti výšky odplaty bola v súlade so zákonom. Pre úver vo výške 1.500,00 eur a so splatnosťou 42 mesiacov bola v zmysle § 3 ods. 10, 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z. z. stanovená maximálna výška odplaty a to 79,08 %. Výška odplaty dohodnutá v zmluve je od uvedenej maximálnej hodnoty nižšia o 13 % (je 66,60 %). Potom súd pri správnom a zákonnom postupe by nemohol žalobu čiastočne zamietnuť (výroku II.). Citované ustanovenia sú právne normy *lex specialis* (majú prednosť), ktoré samostatne upravovali výšku odplaty. Navyiac v ods. 11 § 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch je zakotvený princíp relatívnej neplatnosti, teda ak by aj odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru prevyšovala výšku ustanovenú nariadením vlády vydaným podľa ods. 10, je neplatná v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto ustanoveniu, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý, neplatnosti dovoľá. Súd nevychádzal z relevantnej právnej úpravy pri posudzovaní výšky odplaty, nezohľadnil ani ods. 11 § 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a taktiež porušil zákaz retroaktivity, keď na zmluvu aplikoval ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, účinné až od júna 2010, hoci predmetná zmluva bola uzavretá predtým.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. V ostatnej časti rozsudok nie je dotknutý.

Okresný súd vec správne právne posúdil, že právny vzťah účastníkov založený na základe Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200029002, ktorá bola podpísaná odporcom dňa 01.04.2010 a navrhovateľom dňa 07.04.2010 (a pripojená k návrhu na začatie konania) je potrebné posudzovať ako vzťah spotrebiteľský podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, a ide o úverový právny vzťah (absolútny obchod), na ktorý sa vzťahujú aj ust. § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Zhodný názor s okresným súdom zastáva odvolací súd aj v tom, že nakoľko tzv. Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o., sú uvedené na osobitnom liste (hárku papiera), potom vzhľadom na obsah spisu nemožno mať za preukázané, že odporca sa s týmito dojednaniaми oboznámil.

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáhal z titulu Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200029002 zaplata sumy 3295,17 eur (okrem príslušenstva) po zohľadnení, že odporca z dlžnej sumy splátok vo výške 3.375,54 eur uhradil sumu 80,37 eur. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu je zrejmé, že aj súd pri rozhodovaní zohľadnil sumu 80,37 eur, ako odporcom zaplatenú na úver podľa uvedenej zmluvy, keď túto sumu odpočítal od istiny úveru, ktorá mala byť navrhovateľovi poskytnutá vo výške 1500,00 eur, a navrhovateľovi priznal sumu 1.419,63 eur. Z tejto priznanej sumy odporcovi priznal

aj úrok z omeškania 9 % ročne počnúc od 16.09.2010 až do zaplatenia. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odvolanie navrhovateľa smeruje iba voči tejto zamietajúcej časti rozsudku.

Rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti okresný súd založil na zistení, že výška odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky je neprimeraná, zmluvné dojednanie o odplate je nekalé, čo spôsobuje neplatnosť (absolútnu) uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere v tejto časti zmluvy. Odvolací súd preskúmaním rozhodnutia v napadnutej časti dospel k rovnakému záveru a preto rozhodnutie okresného súdu v tejto časti ako vecne správne potvrdil (ods. 1 § 219 O. s. p.). V súlade s ust. ods. 2 § 219 O. s. p. k dôvodom rozhodnutia odvolací súd dodáva.

V prejednávanej príhode z obsahu Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200029002 zo dňa 7.04.2010, bod 6. Údaje o schválenom revolvingovom úvere, vyplýva, že do výpočtu RPMN za úver v zmluve stanovenom na 66,60 % tzv. ďalšie náklady spotrebiteľa zahrnuté neboli, a teda RPMN bola určovaná len v závislosti od vstupných údajov, ktorými sú výška poskytnutého úveru a frekvencia, počet a výška jednotlivých splátok istiny a úrokov. Za tejto situácie potom výška RPMN stanovená na 66,60 % je tvorená výlučne odplatou za poskytnutie úveru v podobe úrokov z úveru, keďže dohodnutá ročná úroková sadzba úveru v % je 70,01.

Už na prvý pohľad je zrejmé, že zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 07.04.2010 zaväzuje odporcu v časti na plnenie, ktoré vychádza z nekalého zmluvného dojednania, potom ide o plnenie ktoré je právom nedovolené, odporuje dobrým mravom a teda aj zákonu.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov).

Ústavný súd SR už v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierka zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Uvedený nálež je plne aplikovateľný aj v prípade, ak je predmetom posudzovania výška zmluvne dohodnutých úrokov z úveru. Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi.

Občiansky zákonník, Obchodný zákonník (ani iný predpis) neobsahuje ustanovenie o tom, do akej konkrétnej výšky možno dojednať zmluvné úroky predstavujúce odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov. V prípade, ak sa jedná o poskytnutie finančných prostriedkov spotrebiteľovi, určité mantinely vyplývajú z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v platom znení, v zmysle ktorého ustanovenia platí, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Odvolateľ správne v odvolaní namieta, že toto ustanovenie v čase uzavretia zmluvy o úvere ešte neplatilo, že účinnosť nadobudlo až od 01.06.2010 a keď ho okresný súd citoval vo svojom rozhodnutí na podporu svojich záverov, aplikoval retroaktívne právny predpis. I keď v tomto možno odvolateľovi dať za pravdu, odvolací súd zdôrazňuje, že ani ne/existencia citovaného ustanovenia nevyklučuje súd z možnosti posudzovania výšky dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úroku aj z hľadiska dobrých mravov.

Dobré mravy sú pojmom, ktorý predstavuje nepísané právo (len dopĺňajú písané normy), ktorého hlavné zložky predstavujú všeobecné právne zásady a všeobecne uznávané normy morálky. V zmysle uvedeného sa aj na výšku odplaty za poskytovanie finančných prostriedkov je potrebné pozerieť (bez

ohľadu na platnosť a nie len z hľadiska platnosti jej dojednania v zmysle v neskôr účinného zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka), aj z hľadiska toho, či takto dojednaná odplata v podobe úrokov z úveru neodporuje všeobecnej predstave primeranosti za zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, t. j. (okrem iného) i na zachovaní zásady primeranosti. Neprimerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba predovšetkým porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe obchodných bánk v Slovenskej republike v rozhodnom období. Úroková sadzba stanovená na 70,01 % ročne (daný prípad) je ako neprimerane vysoká dozaista rozporná s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Záver súdu o rozpore dojednaných úrokov (OS uvádza odplaty) zo zmluvy o revolvingovom úvere s dobrými mravmi nemožno zamieňať s tzv. RPMN všetkých finančných inštitúcií poskytujúcich úvery vedenou Ministerstvom financií SR (dostupnou na stránke www.mfsr.sk <<http://www.mfsr.sk>>), na čo poukazoval odvolateľ v odvolaní (príloha odvolania - RPMN 79,08 %). RPMN predstavuje „odplatu“ za prístup k úveru a jeho využívanie (sú to všetky náklady, vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov, zahrnuté sú tu aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o úvere a to najmä poistné, ak spotrebiteľ má navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí služby, aby získal úver alebo aby ho získal za poistných podmienok). Cieľom RPMN je poskytnúť číselne porovnateľné vyjadrenie nákladov spotrebiteľa súvisiacich s úverom. Avšak úrokovú sadzbu úveru účtuje veriteľ, resp. stanovuje v súvislosti s výpočtom úrokových nákladov (ako dennú, mesačnú, ročnú).

Účastníkmi konania dojednaná úroková sadzba 70,01 % ročne by podľa názoru odvolacieho súd neobstála ani pri posudzovaní súladu jej výšky zo zákonným znením ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ale ani s poukazom odvolateľa na znenie ust. § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovovala výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie úveru, a ktoré bolo zrušené k 11.06.2010.

Rozhodnutie okresného súdu je správne aj vo výroku o trovách prvostupňového konania. Vychádza z ust. § 142 ods. 2 O. s. p. , pričom okresný súd zjavne zohľadnil, že každý z účastníkov mal vo veci čiastočný úspech a zároveň neúspech v rozsahu úspechu druhého účastníka. Pomer úspechu a neúspechu účastníkov je približne rovnaký, preto súd vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania. Trovy konania predstavuje aj zaplatený súdny poplatok (§ 137 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. . V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý však trovy odvolacieho konania neuplatnil a žiadne trovy mu ani nevznikli, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.